

29.04.2013

Kj/35

§ 492

V Stj / Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite tuetun asumisen sekä palveluasumisen yksiköiden lisäämisestä

HEL 2012-013808 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sirpa Puhakan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sirpa Puhakan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sirpa Puhakka ja kuusi muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki perustaisi lisää tuetun asumisen ja palveluasumisen yksiköitä. Aloitteessa esitetään myös, että kaupunki lisää nykyisiin, suuriin asumisyksiköihin sosiaali- ja terveydenhuollon työvoimaa.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsinki on jo pitkään toiminut aktiivisesti pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asuntoloiden käytöstä pitkäaikaisasunnottomien asuttamiseen luovutaan ja asuntolat korvataan tuetulla asumisella ja palveluasumisella.

Valtio on tukenut asuntoloita korvaavien asumisyksiköiden rakentamista ja niiden käyttömenoja. Kaupunginhallitus hyväksyi 25.2.2013 pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisojelman liittyvän

29.04.2013

Kj/35

valtion ja Helsingin kaupungin välisen aiesopimuksen vuosille 2012-2015 (PAAVO II). Sopimus on jatkoa vuosina 2008-2011 toteutetulle sopimukselle (PAAVO I).

Vuosina 2008-2011 toteutettiin uudiskohteina sekä asuntoloiden muuntohankkeina yhteensä 427 asuntoa. Pienasuntoja hankittiin 275 asuntoa ja kaupungin vuokra-asuntokannasta osoitettiin asunnottomien käyttöön 130 asuntoa. Lisäksi vuoden 2012 aikana valmistui neljä uutta asumisyksikköä, joissa on yhteensä asuntoja 327 asukkaalle. Aiesopimuksen mukaan vuosina 2012-2015 tuotetaan yhteensä 750 asumispaikkaa pitkäaikaisasunnottomille.

Kaupunginjohtaja asetti tammikuussa 2013 erityisryhmien asumisen työryhmä, jonka tehtävänä on laatia selvitys erityisryhmille tarkoitetun asuntokannan määrästä ja sijainnista sekä asuntorakentamisen tarpeista Helsingissä. Tavoitteena on tuottaa tilanekartoitus, jonka pohjalta voidaan laatia suunnitelma monipuolisen asuntotuotannon sekä tuetun asumisen kehittämiseksi. Työhön sisältyy myös erityisryhmien asumiskäytöstä poistuvien vanhojen kohteiden kartoittaminen osana tarvetarkastelua.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 25.2.2013

HEL 2012-013808 T 00 00 03

Päihde- ja mielenterveysongelmaisten asumista koskevassa valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että kaupunki perustaa nopeasti uusia palveluasumisen ja tuetun asumisen yksiköitä sekä lisää jo olemassa oleviin asumisyksiköihin sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökuntaa.

Helsingin asuntotuotannon tavoitteet määritellään valtuustokausittain laadittavassa ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä asunto-ohjelmassa. Nyt voimassa oleva ohjelma "Kotikaupunkina Helsinki- asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma" hyväksyttiin 12.9.2012. Sen mukaan tavoitteena on vuosittain rakentaa

uudiskohteina tai käyttötarkoituksen muutoksin 250 vuokra-asuntoa erityisryhmille, joihin päihde- ja mielenterveyskuntoutujatkin lasketaan. Uudistuotannon lisäksi kaupungin olemassa olevasta asuntokannasta erityisryhmien käytössä on tuhansia vuokra-asuntoja.

Erityisryhmille suunnatussa asuntotuotannossa painopisteinä ovat viime vuosina olleet pitkäaikaisasunnottomille sekä kehitysvammaisille tarkoitettujen edullisten vuokra-asuntojen rakentaminen. Helsinki on toteuttanut vuodesta 2008 alkaen kehitysvammaisten asumisen kehittämissuunnitelmaa (ASU-hanke), jonka puitteissa on toteutettu useita uudiskohteita sekä laitosasumisen purkuhankkeita.

Helsinki on myös vuodesta 2008 sitoutunut aiesopimuksella pitkäaikaisasunnottomuuden puolittamistavoitteeseen, jonka johdosta vuoden 2011 loppuun mennessä oli toteutettu uudiskohteina sekä asuntoloiden muuntohankkeina yhteensä 427 asuntoa. Lisäksi pienasuntoja on hankittu 275 asuntoa ja kaupungin vuokra-asuntokannasta on osoitettu asunnottomien käyttöön 130 asuntoa. Vuoden 2012 aikana valmistui vielä neljä uutta asumisyksikköä, joissa on yhteensä asuntoja 327 asukkaalle. Nämä tukiasunnot on osoitettu asunnottomille sekä aloitteessa mainituille päihde- ja mielenterveysongelmallisille asukkaalle. Uusi aiesopimus koskien pitkäaikaisasunnottomien tuettua asumista on valmisteilla. Tavoitteena on lisätä asuntojen määrää siten, että asunnottomien sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien käyttöön saadaan osoitettua uudiskohteista vielä noin 100 asuntoa ja pienasuntojen hankinnalla noin 130 asuntoa. Lisäksi kaupungin omasta asuntokannasta pyritään osoittamaan 200 asukkaalle asunto.

Uusi asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma on voimassa vuoden 2013 alusta alkaneen valtuustokauden ajan. Edelleen tärkeimmät kohderyhmät erityisryhmien asuntotuotannossa ovat pitkäaikaisasunnottomat sekä kehitysvammaiset, joiden osalta asuntotilanteen parantamiseen tähtäävät ohjelmakokonaisuudet jatkuvat: PAAVO II -ohjelma vuoteen 2015 asti ja ASU-hanke vuoteen 2017 asti. Pitkäaikaisasunnottomat, joiden joukossa on myös paljon päihde- ja mielenterveyskuntoutujia, on siis asunto-ohjelmassa määritelty yhdeksi keskeiseksi ryhmäksi, jolle ohjelmakaudella kohdennetaan asuntoja.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan asuntokannan kasvattamisen lisäksi myös asumisyksiköiden henkilöstön lisäämistä. Palveluasumisen kustannuksista merkittävä menoerä kaupungille ovat juuri henkilökunnan palkkamenot. PAAVO -hankkeissa valtio on aiesopimuksen mukaisesti rahoittanut vuosina 2008–2011 toteutuneissa asuntokohteissa puolet henkilöstömenoista Kaste-ohjelman kautta. Aiesopimuskauden jälkeen valtion tuki

29.04.2013

Kj/35

henkilöstökuluihin loppuu, ja Helsingin kaupunki vastaa kaikista kuluista. Uudella aiesopimuskaudella tilanne on vastaavanlainen, joten vuoden 2015 jälkeen kaupungin kulut henkilöstömenojen osalta kasvavat. Toisaalta käyttökustannukset voidaan nähdä vaihtoehtokustannuksina, jotka ilman PAAVO-ohjelmaa syntyisivät sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksissa, päihdehuollossa ja terveyspalveluissa.

Asuntokohteiden sijoittamisessa periaatteena on hajasijoittaminen

Itä-Pasilan entisen palvelutalon varaaminen asunnottomille on väliaikaisratkaisu, johon päädyttiin muun muassa siksi, että asuntoloiden muuntoremonttien ajaksi tarvittiin väistötila. Väliaikaisesta asumisesta muille asukkaille aiheutunut haitta on valitettavaa, mutta tyhjillään olevan kaupungin kiinteistön käyttö lyhytaikaiseen asumiseen vaikeassa asuntotilanteessa on ollut perusteltu ratkaisu. Junailijankujan asuinkiinteistön tulevasta käytöstä ei ole tehty päätöksiä.

Vuosina 2008–2012 valmistuneiden pitkäaikaisasunnottomille tarkoitettujen asuntokohteiden asuntomäärät ovat vaihdelleet 20 asunnosta aina 125 asuntoon (Diakonissalaitoksen Alppikadun palveluasuntokohde). Suurin osa hankkeista on ollut 20–50 asunnon kohteita, ja ne sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Hajasijoittamisen periaatetta toteutetaan myös kaupungin omassa vuokra-asuntokannassa, jossa on asunnottomien tai päihde- ja mielenterveyskuntoutujien käyttöön varattuja yksittäisiä asuntoja eri puolilla Helsinkiä. Omassa omistuksessa olevien asuntojen lisäksi kaupunki vuokraa Y-säätiöltä tukiasuntoja.

Johtajistossa asetettiin tammikuussa 2013 erityisryhmien asumisen työryhmä, jonka tehtävänä on laatia selvitys erityisryhmille tarkoitettujen asuntokannan määrästä ja sijainnista sekä asuntorakentamisen tarpeista Helsingissä. Erityisryhmillä tarkoitetaan sosiaalihuoltolaisissa ja muussa erityislainsäädännössä määritellyjä asumisessaan tukea tarvitsevia erityisryhmiä kuten vanhuksia, kehitysvammaisia, pitkäaikaisasunnottomia, mielenterveys- ja päihdekuntoutujia sekä itsenäistyviä nuoria. Selvityksessä ovat lisäksi mukana lapsiperheiden asumispalveluiden järjestämä tukiasuminen, perhekodit ja muu sijoitusasuminen. Tavoitteena on tuottaa tilannekartoitus, jonka pohjalta voidaan laatia pidemmän tähtäimen suunnitelma monipuolisen asuntotuotannon sekä tuetun asumisen kehittämiseksi. Työhön sisältyy myös erityisryhmien asumiskäytöstä poistuvien vanhojen kohteiden kartoittaminen osana tarvetarkastelua.

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823

29.04.2013

Kj/35

mari.randell(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.02.2013 § 18

HEL 2012-013808 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa seuraavan esittelijän muutosehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Vuoden 2013 alusta toimintansa aloittaneessa Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä asumisen tukipalvelut on yhdistetty toimivaksi kokonaisuudeksi. Virasto on kilpailuttamassa päihde- ja mielenterveyspalveluja ja tavoitteena on 150:n uuden asumispalvelupaikan syntyminen. Lisäksi sosiaalilautakunta on kesällä 2012 käsitellyt esitystä kaupungin ja valtion väliseksi sopimukseksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Sopimuksen tavoitteena on tuottaa Helsinkiin vuosina 2012 – 2015 yhteensä 750 asumispaikkaa pitkäaikaisasunnottomille. Asia on menossa kaupunginhallitukseen helmikuun 2013 aikana.

Pitkäaikaisasunnottomien asema Helsingissä on parantunut viime vuosina. Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishojelman myötä moni on saanut pysyvän kodin uusista asumispalveluyksiköistä. Asumisen rahoitus- ja kehittämissuunnitelman (ARA) tilastojen mukaan pitkäaikaisasunnottomien määrä on vähentynyt Helsingissä vuodesta 2007 aina vuoteen 2011 asti, mutta asunnottomuus on viime vuonna kääntynyt kasvuun ja Helsinki on ilmoittanut ARA:n vuoden 2012 asunnottomien tilastoon yhteensä 4100 asunnottomaa henkilöä.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksella on hankittuja asumispalvelupaikkoja ostopalveluyksiköissä 933, tuetun asumisen paikkoja noin 400 ja itsenäisen asumisen pienasuntoja 2363. Lisäksi päihdehuollon asumispalvelupaikkoja Helsingissä on noin 150 paikkaa. Tukiasunnoissa ja asumispalveluasunnoissa jonottaa itsenäisen asumisen pienasuntoihin tällä hetkellä noin 200 kuntoutettua henkilöä. Henkilöstömitoitus perustuu oman toiminnan osalta käyttösuunnitelmaan ja ostopalvelujen osalta palvelusopimusten palvelukuvauksiin. Lisäksi otetaan huomioon laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista. Mielenterveyskuntoutujien asumispaikkoja ei ole laskettu yllä oleviin lukumääriin.

Asunnottomuus näyttää Helsingissä hyvin monimuotoisena ilmiönä. Osalla asiakkaista on vakavia päihde ja/tai mielenterveysongelmia, mutta osalla pääasiallinen ongelma on asunnon puute. Yhteinen tekijä asiakkailla on asunnottomuus, mutta tuen tarpeet ja taustat ovat yksilöllisiä. Asuntoloiden muuntaminen pysyviksi asumisyksiköiksi on

29.04.2013

Kj/35

vähentänyt tilapäismajoituksen määrää, mikä on lisännyt Hietaniemen palvelukeskuksen asiakkaiden määrää ajoittain.

Junailijankujalla sijaitsevan palvelutalon tilapäinen käyttötarkoituksen muutos vanhusten palveluista pitkäaikaisasunnottomien asumispalveluyksiköksi on aiheuttanut kuntalaisissa ymmärrettävää huolta ja epätietoisuutta. Palvelutalon aiheuttamiin häiriöihin on pyritty puuttumaan laajalla viranomaisyhteistyöllä ja asiasta on järjestetty useita yhteistyökokouksia. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää kevään 2013 aikana Junailijankujan kiinteistön tulevasta käytöstä.

Terveysvaikutusten arviointi:

Asunnottomuus on yhteydessä heikentyneeseen terveydentilaan. Asunnon saanti ja tuettu asuminen tukevat terveyden ylläpitämistä."

Käsittely

12.02.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutosehdotus: Kohta 2, toiseksi viimeinen virke muutetaan: Sopimuksen tavoitteena on tuottaa Helsinkiin vuosina 2012 – 2015 yhteensä 750 asumispaikkaa pitkäaikaisasunnottomille.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Juha Nyman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70198
juha.nyman(a)hel.fi

Taru Neiman, sosiaalipalvelupäällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi